

Академія наук України
Інститут економіки
Львівське відділення

На правах рукопису

СЕНІВ
Зеновій Володимирович

**ВДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИМИ
ПРОЦЕСАМИ ПІДПРИЄМСТВА**
/на прикладі машинобудування/

Спеціальність: 08.00.05 - Економіка, планування,
організація управління
народним господарством
і його галузями

АВТОРЕФЕРАТ

дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата економічних наук

Львів 1994

00778949 (1)

Дисертаційна робота виконана
Інституту економіки АН України

Науковий керівник	- доктор економічних наук
Войцехівський В.Б.
Науковий консультант	- кандидат економічних наук
Горін М.П.
Офіційні опоненти	- доктор економічних наук, професор
Мних Є.В.

кандидат економічних наук
Ігнатушенко В.І. |
| Провідна установа | - Тернопільський інститут народного
господарства |

Захист дисертації відбудеться " 2 " березня 1994 р.
в 11⁰⁰ год. на засіданні спеціалізованої ради Д 016.39.03
по захисту дисертацій на здобуття вченого ступеня доктора еко-
номічних наук при Львівському відділенні Інституту економіки
АН України за адресою: 290008, м. Львів-8, вул. Театральна, 17.

З дисертацією можна ознайомитись у бібліотеці Львівського
відділення Інституту економіки АН України

Автореферат розісланий " _____ " _____ 1994 р.

Вчений секретар
спеціалізованої ради,
кандидат економічних наук

В.І. ЖОВТАНЕЦЬКИЙ

АВ-29.170³

І. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність дослідження. В умовах економічної кризи пошук шляхів підвищення ефективності господарювання набуває особливої актуальності. Одним із важливих напрямків вирішення цієї проблеми слід вважати розробку таких економічних механізмів і важелів, які б активно впливали на інвестиційну діяльність підприємств. В сучасних умовах посиленої уваги викагає проблема вдосконалення управління інвестиційними процесами підприємств. Це зумовлюється рядом чинників, основними серед яких можна назвати: спад обсягів виробництва і зниження його ефективності, трансформацію форми власності, високі темпи інфляції.

З другого боку, в ринкових умовах господарювання збільшуються можливості інвестиційної діяльності підприємств, що спричинені, насамперед, появою нових джерел та форми фінансування капітальних вкладень. В той же час економічна наука і практика господарювання зорієнтовані в основному на інвестиційну діяльність в рамках лише державної форми власності. Зокрема в теорії, наприклад, ефективності капітальних вкладень, розраховувалась лише народногосподарська їх ефективність. Поза увагою вчених-економістів знаходились такі питання, як обґрунтування принципів і елементів планування та використання капітальних вкладень, науково-методологічні засади формування фінансової та інвестиційної політики підприємства, оптимізація інвестицій в технічний розвиток.

Прикладного вирішення потребують питання вдосконалення управління інвестиційним підприємствам в умовах трансформації форми власності.

Тому зараз перед економічною наукою постають нові завдання, пов'язані з розробкою та застосуванням організаційно-економічних механізмів управління інвестиційними процесами безпосередньо в первинній народногосподарській ланці - на промислових підприємствах.

Об'єктивна необхідність вдосконалення управління інвестиційними процесами підприємства, недостатня наукова розробка окремих аспектів цієї проблеми зумовили актуальність теми дисертаційного дослідження.

Мета і завдання дослідження. Метою досліджень є обґрунтування науково-методологічних засад та розробка прикладних рекомендацій по вдосконаленню управління інвестиційними процесами підприємства.

В процесі реалізації поставленої мети вирішувались наступні завдання:

визначення соціально-економічної сутності і значення капітальних вкладень в сучасних інвестиційних процесах;

обґрунтування принципів і елементів планування інвестицій;

узагальнення зарубіжного досвіду визначення ефективності капіталовкладень при плануванні інвестиційної діяльності;

розробка моделей інвестиційних процесів;

вивчення структури та джерел фінансування капіталовкладень в умовах розвитку форм власності;

обґрунтування рекомендацій по вдосконаленню управління інвестиційними процесами на підприємстві;

розробка методичних положень та формування фінансової та інвестиційної політики підприємства;

обґрунтування методів оптимізації інвестиційної діяльності.

Предмет дослідження. Предметом досліджень є інвестиційні процеси промислового підприємства.

Об'єкт дослідження. Об'єктом досліджень являються підприємства машинобудування.

Методологія дослідження. Методологічною основою є сучасні теорії ринкової економіки, зокрема теорії мотивації інвестиційної діяльності.

В процесі досліджень використані методи економічного аналізу, системного підходу, економіко-математичного моделювання.

В дослідженнях використані закони України, що стосуються питань переходу промислових підприємств до ринкової економіки, декрети Кабінету Міністрів України та інші нормативні документи.

Інформаційну основу дисертації склали матеріали статистичності про результати роботи підприємств машинобудування за 1990-1993 рр., аналітичні обстеження автора з питань управління інвестиційними процесами на підприємствах.

Наукова новизна досліджень полягає в наступному:
теоретично обґрунтовані суть та значення капіталовкладень в умовах трансформації форм власності;
аргументовані організаційно-економічні принципи планування інвестицій;

обґрунтовані науково-методичні засади залучення у виробничий обіг цінних паперів;

розроблені методи оптимізації інвестиційних процесів.

Одержані в процесі дослідження результати теоретичного та прикладного характеру можуть бути використані при розробці конкретних заходів, спрямованих на вдосконалення управління і активізацію інвестиційної діяльності промислових підприємств.

Теоретична і практична значимість. Основні положення і рекомендації роботи мають практичне значення для промислових підприємств при проведенні роздержавлення та приватизації майна, включенні в інвестиційні процеси цінних паперів, формуванні фінансової політики в умовах переходу до ринкових економічних відносин.

Апробація результатів досліджень. Науково-методичні розробки опробовані в акціонерному товаристві "Концерн-Електрон", інших підприємствах машинобудування.

Результати досліджень по темі дисертації опубліковані в монографії "Організаційно-економічний механізм ефективного використання виробничого потенціалу промислових підприємств" /АН України. Інститут економіки: - К., 1993. - 123 с./, 4 друкованих роботах.

Структура дисертації. Дисертація складається з вступу, трьох глав, висновків, списку використаної літератури, додатків.

У вступі обґрунтовується актуальність теми дослідження, його предмет, об'єкт, теоретичне та прикладне значення, науковий інструментарій і фактологічна база.

У першій главі - "Організаційно-методологічні засади управління інвестиційними процесами" уточняється соціально-економічна сутність і значення капітальних вкладень в сучасних інвестиційних процесах, обґрунтовані принципи і елементи планування капіталовкладень, розкриті методи та напрямки дослідження інвестиційних процесів підприємств. Зроблено висновок

про те, що інвестування капіталу - об'єктивний процес, який полягає у здійсненні капіталовкладень в просторі та часі і спрямований на реалізацію поточних і перспективних планів підприємства. Акцентується увага на те, що головними принципами планування капіталовкладень є наступні: визначення мети капіталовкладень; координація планів капіталовкладень / Γ х елементів/ у часі; врахування надійності капіталовкладень; періодичний перегляд та корегування планів капіталовкладень; постійний контроль використання та ефективності капіталовкладень.

У другій главі - "Сучасні тенденції і практика управління інвестиційними процесами" висвітлені існуючі методи формування структури та джерел фінансування інвестицій, дана аналітична оцінка використання капіталовкладень, аргументовані підходи до моделювання інвестиційних процесів в умовах трансформації форми власності. Висловлюється думка про те, що сучасні умови господарювання вимагають більш чіткої ринкової орієнтації інвестицій; визначення оптимальних для кожного періоду часу обсягів капіталовкладень та Γ х структури; врахування форми власності та напрямків Γ х трансформації, розмірів підприємств та пріоритетів інвестицій. Відзначено, що в машинобудуванні Львівської області за останні роки інвестиційні процеси не регулюються, внаслідок чого знижується ефективність капіталовкладень. Для оптимального розподілу та оцінки використання інвестиційних коштів застосовано економіко-математичне моделювання. Шляхом математичного та комп'ютерного моделювання досліджувався вплив позичкових коштів та розміру процентної ставки на темпи розвитку виробничого потенціалу.

У третій главі - "Напрямки вдосконалення управління інвестиційними процесами" обґрунтовано рекомендації по вдосконаленню управління інвестиційними процесами на підприємстві, розроблено методичні положення по формуванню фінансової та інвестиційної політики підприємства, аргументовано мети оптимізації інвестицій в технічний розвиток виробництва. Відзначено, що важливими складовими формування мотиваційного механізму проведення активної інвестиційної діяльності є зарплата, податкова та амортизаційна політика, які потребують докорінного перегляду. Обґрунтовано науково-методичні засади і розроблено практичні рекомендації по залученню у виробничий

обіг цінних паперів. Встановлено, що коли прийняти за критерій оптимізації інвестицій максимальну рентабельність капітальних затрат, то пріоритетність технічних заходів визначається величиною різниці між зниженням собівартості продукції та нормативною віддачею додаткових фондів.

У висновках викладені основні теоретичні та прикладні результати, отримані в процесі проведеного дослідження.

2. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ДИСЕРТАЦІЇ

2.1. Інвестування капіталу являється об'єктивним процесом, який полягає в здійсненні капіталовкладень в просторі та часі і спрямований на реалізацію поточних і перспективних планів підприємства. Капіталовкладеннями можуть бути значні одноразові затрати, які здійснюються на початку інвестиційного процесу, а також подальші об'єктивно необхідні поточні витрати. Капіталовкладення створюють передумови для підвищення організаційно-технічного рівня виробництва і стосуються практично всіх напрямків функціонування підприємства. Успішна господарська діяльність підприємства, підвищення якості та конкурентоспроможності продукції, зниження затрат на виробництво, збільшення виробничих спроможностей та зміцнення позицій на ринку вимагають вигідного вкладення капіталу.

Помилкові рішення при здійсненні капіталовкладень призводять до значних втрат, оскільки вони уречевляються на тривалій строк і не забезпечують очікуваної віддачі. Конкретні капіталовкладення є однією з ланок в довгому ланцюгу інвестицій і тому оцінка доцільності та пріоритетності капіталовкладень повинна визначати вибір короткострокових і довгострокових інвестицій.

Ефективність капіталовкладень зумовляється як локальними, так і частковими факторами, дія яких поширюється на все підприємство. Фактор часу при цьому має визначальне значення, оскільки швидкість обертання капіталу забезпечує збільшення його економічної ефективності.

2.2. Формування стратегії інвестиційної діяльності покращує результати господарської діяльності промислових підприємств. Тому перспективне планування капіталовкладень повинно охоплювати різні напрямки діяльності підприємства: корпора-

тиану стратегію, фінансування, технологію виробництва, наукові дослідження, навчання кадрів, маркетинг, зв'язки із споживачем тощо. Управління інвестиційними процесами включає планування капіталовкладень на основі аналізу можливих варіантів, планування та аналіз їх ефективності /рентабельності/, а також контроль за використанням капіталовкладень. Схема механізму формування інвестиційної політики підприємства показана на рис. 1.

Головними принципами планування і контролю капіталовкладень є наступні: визначення мети капіталовкладень; координація планів капіталовкладень /їх елементів/ у просторі та часі; врахування надійності капіталовкладень; періодичний перегляд і коригування планів капіталовкладень; постійний контроль використання та ефективності капіталовкладень.

Найбільш впливовими складовими елементами планування капіталовкладень є пошук та вивчення об'єкта капіталовкладень; визначення кількісних характеристик варіантів капіталовкладень; порівняльний аналіз варіантів та проведення інвестиційних розрахунків; фінансування капіталовкладень, розробка проекту плану із врахуванням особливостей об'єкта капіталовкладення і можливостей фінансування, прийняття рішень про капіталовкладення та планування його здійснення; контроль капіталовкладень у період їх здійснення та на наступних стадіях.

Капіталовкладення класифікують за рядом ознак, головними з яких є призначення затрат, характер функціонування основних фондів та джерела фінансування. За призначенням майбутніх об'єктів розрізняють капіталовкладення у промислово-виробниче будівництво, будівництво культурно-побутових приміщень, будівництво адміністративних будівель та споруд, наукові та дослідницькі роботи. За характером функціонування основних фондів розрізняють капіталовкладення в нове будівництво, розширення, реконструкцію та технічне переозброєння діючих підприємств.

Більшого значення в сучасних умовах набувають капіталовкладення в науково-дослідні роботи, оновлення продукції, довгострокову рекламу, забезпечення збуту продукції, реорганізацію підприємства та навчання персоналу. Крім розміщення у сфері виробництва капіталовкладення можуть мати інший фі-

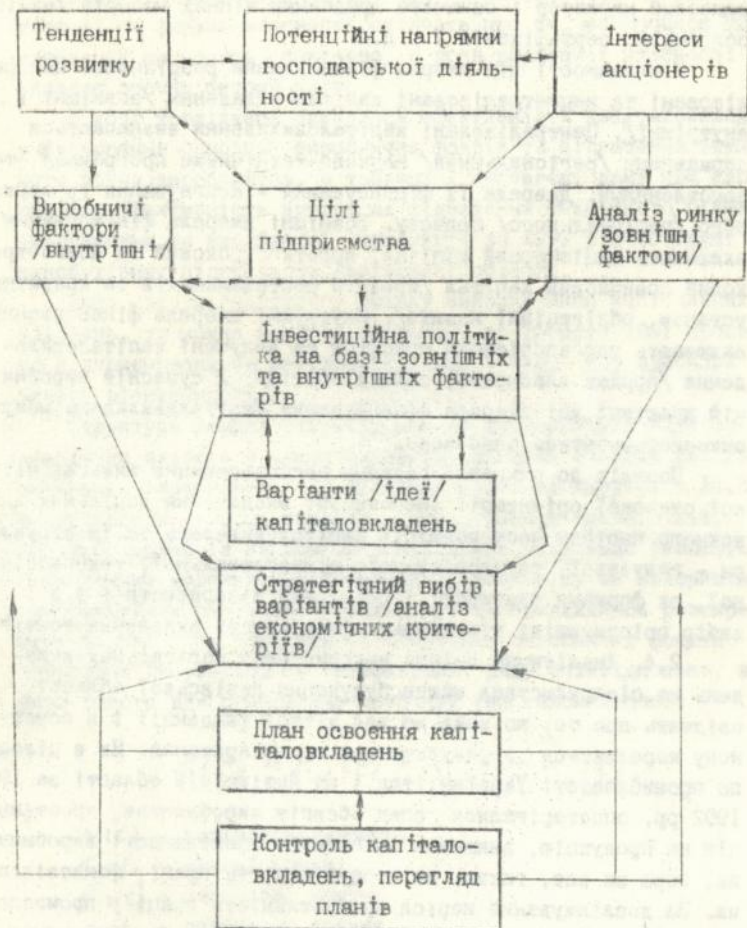

Рис. 1. Механізм формування інвестиційної політики підприємства.

нансовий характер і означає придбання цінних паперів /акцій, облігацій, сертифікатів і т.д./.

В залежності від джерел фінансування розрізняють централизовані та нецентрализовані капіталовкладення /зовнішні і внутрішні/. Централизовані капіталовкладення визначаються державними /регіональними/ науково-технічними програмами та замовленнями. Джерела їх фінансування – асигнування із державного /регіонального/ бюджету. Зовнішні джерела фінансування включають акціонерний капітал, короткостроковий та довгостроковий позичковий капітал /кредити поставачальників та кредитних установ, облігаційні позики/. Внутрішні джерела фінансування включають нерозподілений прибуток та вилучені капіталовкладення /продаж власності, сплата боргів/. У сучасній виробничій практиці всі джерела фінансування капіталовкладень можуть використовуватись одночасно.

Перехід до ринкової системи господарювання вимагає чіткої ринкової орієнтації інвестицій; визначення доцільних для кожного періоду часу розмірів капіталовкладень та їх структури – галузевої, територіальної, відтворювальної, технологічної, за формами власності і розмірами підприємств і т.д.; вибір пріоритетів; підвищення ефективності вкладених коштів,

2.4. Аналітична оцінка використання капітальних вкладень на підприємствах машинобудування Львівської області свідчить про те, що вона не має чіткої тенденції і в основному корелюється з результатами господарювання. Як в цілому по промисловості України, так і по Львівській області за 1991–1992 рр. спостерігалися спад обсягів виробництва, зростання цін на продукцію, зниження показників ефективності виробництва, перш за все, таких, як продуктивність праці, фондівіддача. За досліджуваний період продуктивність праці у промисловості Львівської області знизилась в 1992 р. по відношенню до 1991 р. на 7,1%, в той же час середньомісячна заробітна плата збільшилась в 12,6 рази.

За останні роки інтенсивного розвитку набули підприємства в недержавних формах власності, хоча ці процеси не мали суттєвого впливу на інвестиційну діяльність. У промисловості Львівської області обсяг виробництва підприємств з недержавними формами власності становить біля 19% від загальної величини, на них зайнято понад 20% працівників промисловості,

Статистичні дані про структуру промисловості Львівської області по формах власності свідчать про те, що процеси приватизації проходять повільно, а доля державної власності складає значну питому вагу.

В ході досліджень вивчалась ефективність капіталовкладень у відтворення основних виробничих фондів та підвищення технічного рівня виробництва. В таблиці I наведено дані про економічну ефективність витрат на підвищення технічного рівня виробництва та виробленої продукції за 1992 рік по групі машинобудівних підприємств Львівської області.

Якщо давати аналітичну оцінку використанню капітальних вкладень, то можна зробити висновок, що інвестиційні процеси на підприємствах не регулюються і це в основному зумовлює їх низьку ефективність.

Структура джерел фінансування на впровадження науково-технічних заходів в машинобудуванні області за 1992 рік /в %/ слідує: держбюджет - 17,4; централізовані джерела - 10,6; власні кошти - 30,0; кредити - 39,6; інші джерела - 2,4.

2.5. Одним із напрямків дослідження становило економіко-математичне моделювання формування, розподілу та використання інвестиційних ресурсів. Особлива увага приділялась розширеному відтворюванню основних та оборотних виробничих фондів. Моделювання базувалось на використанні ряду співвідношень, зокрема такого для розрахунку поточних капіталовкладень:

$$K(t) = K_B(t) + K_A(t) - K_C(t),$$

де:

$K(t)$ - капіталовкладення;

$K_B(t)$ - власні кошти;

$K_A(t)$ - позичкові кошти;

$K_C(t)$ - сплата за кредит

Основним джерелом формування власних коштів виступає прибуток та амортизаційні відрахування. Розмір цих коштів визначається через вартість виробничих фондів за допомогою відносною величини нагромадження:

$$K_B(t) = K_H \Phi(t).$$

Варіант систематичної позички та сплати за кредит аналізувався в припущенні, що співвідношення між власними та позичковими-

Таблиця I

Економічна ефективність витрат на підвищення технічного рівня виробництва та виробленої продукції за 1992 рік

№ п/п	Підприємства	Відносна економія чисельно-праці, чол.	Абсолютне звільнення робітників, чол.	Приріст прибутку, тис. крб.	Економія від зниження собівартості, тис. крб.	Економія матеріальних витрат, тис. крб.	в тому числі:			
							Всього	Палива	Енергії	Металів
1.	Завод телевізійної техніки АТ "Конперн-Електрон"	30	27	929,0	1483,4	131,3	-	115,5	15,8	
2.	НВО "Електрон"	9	3	1562,9	1562,9	1448,6	-	-	1448,6	
3.	Завод "Полярон"	44	44	11341,9	11341,9	11023,6	-	2643,6	8880,0	
4.	ВО "Львівприлад"	-	-	360106,0	425319,0	-	-	-	-	
5.	ВО "Л А З"	27	-	658,5	24033,3	16651,3	-	102,3	16549,0	
6.	Завод "Електрон" /м.Мостиська/	-	-	334,1	334,1	177,2	-	-	177,2	

ми коштами залишається весь час стабільним:

$$K_n(t) = \lambda K_0(t).$$

Для визначення розмірів сплати за кредит використовується співвідношення, побудоване на залученні складних процентів:

$$K_n(t) = \frac{K_c(t+1)}{1+\Delta y} + \frac{K_c(t+2)}{(1+\Delta y)^2} + \dots + \frac{K_c(t+T)}{(1+\Delta y)^T},$$

де:

T - тривалість позички;

Δy - величина позичкового проценту.

На основі аналізу динаміки виробництва в суміжні часові періоди одержано наступну залежність для визначення темпів росту виробничих фондів:

$$\gamma^T = K_n (1 + \gamma + \dots + \gamma^{T-1}) \left[1 + \lambda \left(1 - \frac{\Delta y}{\gamma} \cdot \frac{1 - \frac{1}{\gamma^T}}{1 - \frac{1}{\gamma}} \right) \right] + k_{об},$$

де:

γ - темпи росту фондів;

$k_{об}$ - частка оборотних фондів в загальній сумі фондів.

Проведений аналіз показав, що динаміка розвитку виробництва залежить від того, в якому співвідношенні знаходиться процентна ставка і темпи приросту капітальних вкладень у базовому варіанті, коли розвиток виробництва здійснюється лише за рахунок власних інвестиційних коштів. Темп росту фондів зростає, якщо позичковий процент буде меншим від вказаного базового темпу приросту.

Аналогічним чином моделюється інвестиційний процес в умовах використання акціонерного капіталу для розвитку виробничого потенціалу. Відмінність полягає в тому, що сплата за позичку здійснюється на протязі фіксованого періоду часу, тоді як виплата дивідендів по акціях не обмежується в часі. Відповідні аналітичні співвідношення в цьому випадку досить просто коректуються.

2.6. В сучасних умовах важливим напрямком підвищення ефективності виробництва є формування мотиваційного механізму проведення активної інвестиційної політики. Важливим складовим мотиваційного механізму в сучасних умовах є податкова система. В дисертації обґрунтовані пропозиції по вдосконаленню

ню податкової системи. На нашу думку, система оподаткування повинна передбачати диференціацію податкових ставок по об'єктах спрямування податків /державний, місцевий бюджет/ і по цільовому призначенню прибутку. Ефективним оподаткуванням буде тоді, коли ставка оподаткування прибутку, що направляється на виробничі інвестиції, буде законодавчо визначена як найнижча серед ставок оподаткування частин прибутку, що використовується підприємством. Власні джерела фінансування капітальних вкладень покликані забезпечити перш за все просте відтворення основних виробничих фондів. В свою чергу власні джерела фінансування капітальних вкладень формуються за рахунок прибутку, амортизаційних відрахувань та коштів, отриманих від реалізації зайвого обладнання.

На нашу думку, просте відтворення фондів повинно повністю забезпечуватись амортизаційними відрахуваннями, а розширене відтворення – прибутком, який направляється у фонд нагромадження.

Постійне збільшення долі амортизації у капітальних вкладеннях робить особливо актуальними такі питання теорії амортизації, як:

використання амортизаційних відрахувань не тільки на просте, але і на розширене відтворення;

врахування як фізичного, так і морального зносу в амортизаційних відрахуваннях;

використання регресивної та прискореної амортизації в практиці господарювання.

2.7. В дисертації обгрунтовано науково-методичні засади залучення у виробничий обіг цінних паперів, які передбачають формування механізму фінансової та інвестиційної політики колективного підприємства, який включає чотири складові: завдання фінансової політики, порядок зворотнього викупу акцій пайового фонду, інвестиційну політику колективного підприємства, політику дивідендів.

2.8. В умовах переходу до ринкової економіки підвищуються вимоги до інвестиційної діяльності в сфері технічного розвитку виробництва. Сновлення продукції, підвищення її якості та конкурентноспроможності, зниження собівартості виготовлення, зростання вартості робочої сили висувають проб-

лему здійснення неперервного оновлення виробничого потенціалу підприємств, постійного впровадження нових технологій та засобів праці.

Для аналізу та прийняття рішень щодо інвестицій в технічний розвиток підприємства доцільно використовувати виробничі функції, які дозволяють визначити результати виробництва за величиною основних виробничих ресурсів. По статистичних даних для десяти промислових підприємств акціонерного товариства "Концерн-Електрон" визначена наступна виробнича функція:

$$\Pi = 1,33(16,91N + \Phi),$$

де:

Π - прибуток;

N - чисельність працюючих;

Φ - вартість виробничих фондів.

Виробнича функція пов'язує також приріст прибутку з зростанням чисельності працюючих та виробничих фондів. Цим самим при певній зміні чисельності працюючих визначається ефективність приросту виробничих фондів. Знаючи останню, розраховується частка нагромадження, яка забезпечує заданий темп приросту прибутку:

$$\frac{\Delta\Phi}{\Pi} = \frac{\Delta\Pi}{\Pi} \cdot \frac{\Delta\Pi}{\Delta\Phi}$$

2.9. Для темпів розвитку виробництва при постійній частці нагромадження суттєве значення має рентабельність фондів. Якщо прийняти за критерій оптимізації максимізацію цього показника, то встановлено, що при реалізації сукупності незалежних організаційно-технічних заходів, спрямованих на зниження собівартості продукції, пріоритетність їх реалізації визначається за правилом:

$$\Delta C - \beta \Delta\Phi \rightarrow \max.$$

Перша складова цієї різниці характеризує величину, на яку знижується собівартість продукції. Друга складова визначає нормативну віддачу додаткових фондів, розраховану через їх рентабельність. Різниця між вказаними складовими характеризує величину перевищення досягнутого ефекту над нормативним. Від'ємне значення критеріального показника буде свідчити про те,

що при вибраному напрямку технічного розвитку рентабельність фондів буде знижуватись.

Аналіз розвитку промислових підприємств акціонерного товариства "Концерн-Електрон" показав, що величина показника рентабельності фондів коливається в досить широких межах. В значній мірі це обумовлюється багатогалузевістю виробництва. Використання власних інвестиційних коштів окремими підприємствами повинно бути зорієнтовано на оптимізацію локальних рівнів ефективності фондів, а коштів концерну - на оптимізацію рентабельності загальних виробничих фондів.

3. ВИСНОВКИ

До найголовніших принципів управління інвестиційною діяльністю відносяться: врахування стратегічних цілей підприємства, оптимальний вибір об'єктів капіталовкладень та джерел фінансування, проведення інвестиційних розрахунків з оцінкою ризиковості капіталовкладень, перспективне планування інвестицій, постійний контроль за використанням капіталовкладень на різних стадіях їх освоєння.

З погляду здійснення інвестицій найбільш ефективними слід вважати нові технології, навчання кадрів, маркетингові дослідження, залучення у виробничий обіг цінних паперів.

В умовах сучасної економічної нестабільності, пов'язаної з переходом до ринкових відносин, особливого значення набуває застосування прямих та побічних економічних важелів державного /регіонального/ регулювання інвестиційної діяльності підприємств. Зі стабілізацією процесів економічного розвитку інвестування капіталу буде значною мірою регулюватися ринковими механізмами.

До важливих напрямків підвищення ефективності інвестиційної діяльності відноситься оптимізація капітальних вкладень в технічний розвиток виробництва. Вибір раціональних варіантів організаційно-технічного розвитку забезпечує економію основних виробничих затрат та сприяє підвищенню темпів економічного росту.

Вдосконалення управління інвестиційною діяльністю вимагає створення на підприємстві відповідної інформаційної бази, роз-

робки математичного та комп'ютерного забезпечення обробки даних стосовно протікання та результативності інвестиційних процесів.

4. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ДИСЕРТАЦІЇ ОПУБЛІКОВАНІ
В НАСТУПНИХ РОБОТАХ:

- 4.1. Організаційно-економічний механізм ефективного використання виробничого потенціалу промислових підприємств /АН України, Іц-т економіки. - Київ, 1993. - 8 д.а. - Деп. в ДНТБ України 06.12.93 № 2386 /в співавторстві/.
- 4.2. Организация акционерных обществ в Украине. - Киев: УкраинТЭИ, 1993. - 1,92 п.л.
- 4.3. Действие руководителя предприятия /фирмы/ в кризисной ситуации. - Киев: УкраинТЭИ, 1993. - 0,8 п.л.
- 4.4. Руководство по составлению бизнес-плана. - Киев: УкраинТЭИ, 1993. - 0,9 п.л.
- 4.5. Інвестиційні аспекти діяльності акціонерного товариства // форми власності та методи управління: збірник. - Київ: Інститут економіки АН України, 1994. - 0,4 д.а.

С. С. С.

AB 29.170